

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Abonyi Emő
Cím: Ahol Erzsébet királyné
uzsonnázott

Forrás: Magyarország

Bn
(Hely)

1926. 7. 29.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Erzsébet királyné

Idő

"1926"

Személy

Ahol Erzsébet királyné uzsonnázott

— *A Magyarországi Könyvtári Társulás tudósítójától.* —

A gellérthegy kálvária utolsó stációjától pár lépésre, egy korhadt tetejű vendéglő falán rikkó fégtábla ékeskedik. Olyan ez a rokkant ház, mintha itt felejtették volna. Ami disze volt még, lemosta az idő s most csak busul, akár a görbe akácok, amelyek szeretettel fogják körül. A bedőlt kerítésen csak a taposott fű jelzi a kaput, a kertben viharvert asztalok és székek s hátul a bozótnál egy esontvázszerű ló lépked nagyot dobantva patáival, ha füvet talál.

A bejárattól balra, vadszőlővel befuttatott virágágy közepén félig feltámasztva, márványlap fekszik. Arany betűit kikezdte az eső, de még olvasható az írás:

*Itt járt Erzsébet királyné
1896 október 23-án délután.*

Egy pillanatra meghökkenem. A tragikus végzetű királyné emlékét őriznék e sorok és ez a ház, amelyet ha megtámad a szél, talán össze is dűti?

Öregedő főúr tipeg elém. Fekete ruháján tükröt fényesített az idő.

— Igaz volna a tábla felírása? — érdeklődöm nála.

— Tessék csak bejönni — mondja s a kertbe vezet.

— Tegnap sokan voltak, ma ön az első vendég... tessék csak leülni... Hamor András vagyok, a főúr.

Leülök, mellém telepszik.

— Boldog vagyok — mondja.

Majd folytatja:

— A vadszőlő lassan befutja a táblát. Észre se veszik, hogy a levelek mit takarnak. Pedig a királyné valóban itt járt s aki kiszolgálta, az — én vagyok.

Az utolsó szót szomorú kedvességgel mondta. Megkérem, mesélje el a látogatást.

— Akkor még szép volt ez a ház s urak jártak ide. Berendezésünk elsőrangú: fehérre festett kerítés, piros tetőzet, az asztalokon himzett terítők s bizony volt eset, amikor egyik-másik miniszteri társaság négylovason, ölükbé a cigányokkal hajtatott a hegyre, hogy itt ériék a déli harangszót.

— Akkor, harminc évvel ezelőtt, október végén már felhordtuk az asztalokat a padlásra. Csupán a veranda külön szobájában volt egy asztal, amelyen újságot olvastam, mikor egy feketeselyemruhás urinó kíséretében gyászruhás, fehérarcu hölgy kopogott be az ajtón.

Mindjárt láttam, uri vendégek és szolgálatkészen meghajoltam.

— Nagyon elfáradtunk, — szólt a gyászruhás hölgy — meg éhesek és szomjasak is vagyunk. Kaphatnánk valamit?

— Ó, hogyné! — feleltem. — Finom sonkát fehér cipóval, multévi badaecsonyit és sültet. De várni kell rá!

Kedélyesen mosolyogtak, majd az, aki előbb szólt hozzám, sonkát, kenyeret, félliter badaecsonyit és ásványvizet rendelt. Rögtön fölterittem és leültem a veranda másik végébe. Hátha rendelnek még valamit?

Közben az akkori tulajdonos, az öreg Wits, Isten nyugosztalja szegényt, bittal a kezében beszólt, hogy diót megy verni. Alig ment el azonban, a kapu előtt aransujtásos, pirosköpenyű gárdatisztek jelentek meg s lassu léptekkel sétáltak a kert körül. Még arra gondoltam, behívom őket is, hadd legyenek többen, de ülve maradtam. Mikor a hölgyek elfogyasztották az uzsonnájukat, bementem.

— Parancsolnak még valamit?

— Köszönjük, jó ember, de sietnünk kell, — szólt a fehérarcu, gyászruhás hölgy. Felüzent, hogy a bort érintetlenül hagyták.

— A borral egyforint harminc, a bor nélkül kilenven krajcár.

Erre a feketeharás egy tizforintost nyújtott át.

— Nem tudom felváltani, kérem.

— Csak tegye el, — szólt a gyászruhás — és a bort fogyassza el az egészségünkért!

A meglepetéstől talán megköszönni is elfelejtettem a fejedelmi ajándékot s már a kapu

felé jártak, mikor utánuk akartam szaladni, de a verandaajtónál a halálsápadtareu Witsbe ütköztem.

— András, — dadogta s úgy megfogta a

nyakkendőmet, hogy megállt bennem a szusz.

— Tessék? — hebegtem.

— Csendesesen... — sugta. — Nem tudja, hogy ki volt itt?

Nagyon megijedtem én is, mert ekkorra a kert körüli rész megtelt a gárdistáktól. A hölgyek éppen akkor mentek a kert mellett lefelé.

— *Erzsébet királyné volt itt,* — siránkozott. — Szerencsétlen ember! Mit szolgált fel?

Hirtelenében elborult előttem a világ:

— Sonkát.

— Frisset?

— Igen.

— És még mit?

— Fehér cipót. De a bort nekem adták.

— Én Istenem... nekem is éppen akkor kell diófát vernem, amikor a királyné jár itt!

A félelem csak nem akart elhagyni, pedig tudtam, friss volt a sonka. A siránkozó Wits-sel később valahogy mégis rendbe jöttem, kiszaladtunk az utra, de a királyné diszes kíséretével akkor már a mai Gellért-szálló felé járt.

Elhallgatott.

A nap a hegyek felé esszik.

— És van valami emlék, hogy itt járt a királyné?

— Van kérem, a veranda elrekesztett részében még most is ott egy asztal, amelyen uzsonnázott. Más emlék nem maradt utána.

(H) Az ajtó fölé egy tábla van akasztva.

füz.)

Őfelsége Erzsébet királyné szobája.

A szoba disztelen és csupasz. Az asztal, amelyen a legszerencsétlenebb magyar királyné uzsonnázott, szu-ette, rozoga már s ha megérintjük, nyikorogva panaszkodik az öregségről.

— És kik használják a szobát?

— Vig diákok és iparosok — mondja — s az arcán szomorúság ömlik el. Itt iszogatnak és eldanolnak hozzá.

A nap aludni tért. A vadszőlővel befuttatott márványtáblát is ellepte a homály, amely lassan betakart mindent. A kertet is.

Kimegyek az utra, ahová elkísér az öreg főúr.

— Ha egyenest tetszik menni — mutatja — leérkezik a Gellérthez.

— Hát csak gondozza a csoportot — mondom neki.

— Öreg vagyok már ahhoz, — feleli. — Ha még élne a fiam, de elesett Sabácnál. A feleségem beleőrült a fájdalomba s jártányi erőm is lassan elhagy. De ilyen az élet, kipusztulunk, akár csak az emlék. Az idő megkoptassa, az emberek elfelejtik.

Elbucsuzom.

A lámpák, mint apró parazsak, fehérlenek a városból. A Gellért-szálló ivlámpái is lassan kiragyognak. A hegyeket bevonja a sötét, ahol, ki tudja, hány királyné járt könnyes szemmel, akiknek emlékét is lekoptatta az idő. Még egyszer visszanezék a verandára, ahonnan holt szemek bámulnak vissza, mint egy kriptáblakai.